

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 267 (3131) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Krisztus és a korszellem

Bár egy kissé régebben történt, olvasóink mégis jól emlékeznek vitéz Bély Alajos vezérőrnagy, országos ifjúsági vezető nagy beszédére, amelyet a bécsi ifjúsági kongresszuson mondott Uj Európáról és arról a szerepről, amelyet ebben az Uj Európában a magyar ifjúság fog betölteni. A magyar ifjúság lesz zászlóhordozója a krisztusi, az evangéliumi igazságoknak, mint ahogyan ma is bátran és büszkén vállalja azokat mozgalma és tevékenysége alapjának. Nagy és fontos szerep lesz ez, mert alapvető állásfoglalásról van szó, s ezen a téren tagadhatatlan túlszok, sőt veszedelmes tévedések is kísértének még ott is, ahol az Uj Európa legerősebb tartóoszlopait kellene emelni. Azért történelmi megnyilatkozásnak kell tekintenünk vitéz Bély Alajos vezérőrnagy beszédét s egyben bizonyítéknak is arra vonatkozóan, hogy az új világ nem csak hogy nem jelenti Krisztus elvetését, hanem csak Vele lehet igazán új s egyben jó világ is.

Emlékeztethetjük még olvasóinkat arra az előadásra, amelyet Nizsalovszky Endre egyetemi tanár tartott a Katolikus Szabadegyetem sorozatában. Nizsalovszky Endre konkrét példákkal mutatta be, hogy házassági kérdésekben Olaszország teljesen az egyházi törvényhozás biztos alapjára helyezkedett, Németországban pedig lényeges alapelvek tekintetében történt közeledés a házasság természetjogi jellegéhez. Csak annyit akart ezzel bizonyítani, hogy az új idők szelleme és intézményei csak akkor állják meg a helyüket, ha krisztusi alapra építették azokat. Összeomlik minden és egy látszólagos rendezés után is hamarosan újra vérzutarba hull minden próbálkozás, ha a rendezésből kihagyják Krisztust és az Ő igazságait.

Most harmadik megnyilatkozásra mutathatunk rá. Fontosnak és alapvetőnek tartjuk azért, mert a magyar jobboldali gondolat egyik legkiválóbb képviselőjétől ered s a magyar képviselőházban hangzott el. Vitéz Imrédy Béla felszólalásáról van szó. A költségvetési tita során ugyonis vitéz Imrédy Béla felszólalásában a következőket mondta:

„Valláserkölcsei oldalon nem szabad aggodalommal tekintenünk a győzelem utáni időszak elé. Pártunk programja a történelmi keresztény egyházak és tanítóerdek nevelő és tanító hivatásának betöltését a jövőre is fent kívánja tartani, úgy, hogy az egységes nemzeti közszellem csorbát soha ne szenvedhesen. Más a helyzet nálunk, mint idegen országokban. Nálunk a bolsevizmus elleni harcnak és a megszállt területen a nemzeti ellenállásnak megingathatatlan pillérei voltak az egyházak. Katonáink lelkét is acélozza a hit vigasza, amit bátorszívű tábori lelkipásztoraink nyújtanak nekik. Mindez záloga annak, hogy állam és egyház között továbbra is meglesz a megértés és a kölcsönös támogatás.”

Megállt a szovjet támadás a Don mentén

A németek mindenütt ellentámadásba mentek át. Libiában újra megindultak a 8-ik angol hadsereg hadműveletei Magyarországot az újra feltámasztandó Csehszlovákiához akarja csatolni Anglia a szövetségesek győzelme esetén

Genéből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A Minute and Century nevű angol folyóirat kiadója hosszabb fejtegetést szentel Anglia hadicéljainak. Anglia fő hadicéljának az európai erők egyensúlyának helyreállítását jelöli meg. Ennek az egyensúlynak helyreállítása és fenntartása érdekében — ugymond — Nagybritanniának újabb biztosítania kell megtámadhatatlan uralmát a Földközi tengeren és azt soha többé nem szabad feladnia. Nagybritanniának Olaszországot illető szándékairól a cikk azt mondja, hogy Olaszországot teljesen le kell fegyverezni. Albániából az olaszokat el kell távolítani, Isztriát Triesztet, Pólával és Fiumével egyetemben az újabb helyreállított Jugoszláviához kell csatolni. Az olaszoknak át kell adniok Dodekanezost Görögország számára és hadászati okokból ki kell szolgáltatniok Pantelleria szigetét is. Olaszország Kelet-Afrikát elveszteni és ezenkívül az olaszokat ki kell szorítani a brit földközi-tengeri stratégiai

követelményeknek megfelelően Libiából és Cirenaiából is. A cikk hangoztatja azután, hogy újból fel kell támasztani a független Lengyelországot, még pedig erősebb stratégiai határokkal, mint amilyen határai 1939 szeptemberében voltak. Lengyelország számára tengerpartot is kell biztosítani, hogy tengeni és szárazföldi hatalom legyen.

Angol felfogás szerint Csehszlovákiát is újból fel kell támasztani és nozzá kell csatolni Ausztria, valamint Magyarország területét is, hogy a csehek megvalósíthassák jövőbeli két főfeladatukat, vagyis az ausztriai pángermanizmus és a magyar revizionizmus kiirtását.

Végül a Balkán nem Görögország uralma, hanem az ismét feltámasztott Jugoszlávia vezetése alá kerülne. A továbbiakban a cikkíró kifejti, hogy a három megnagyobbodott országnak, Lengyelországnak, Csehszlovákiának és Jugoszláviának ez a vonala egyebek között biztosítja a szükséges védővonalat.

lat Anglia számára a Szovjet Unióval szemben. Bármennyire lehet is sajnálni, az Oroszországtól való félelem fennáll és ezt nem lehet vitával elűzni. Fecsegései végén a cikkíró megjegyzi, hogy Németország erőszakos szétdarabolása a szövetségesek részéről hiábavaló lenne. Inkább arra kell minden eszközzel törekedni, hogy Németországot belülről törjék szét. E célból azt ajánlja, hogy a német és sziléziai ipar javarésztét foglalják le a szövetségesek részére. A német határokat módosítani kell a győző hatalmak hadászati szükségéinek megfelelően. Természetesen a szövetségeseknek, különösképpen Angliának a háború után fenn kell tartani tulsúlyukat a fegyveres erőben, mert csak így lehet megóvni Európa békéjét és az erők egyensúlyát. Az említett célok elérésének előfeltétele, hogy a háború ne tartson mértéktelenül sokáig, mert ha a háború túl soká tart, akkor Németország nem fogja azt elve szikri.

Egyetlen páncélos hadosztállal kezdték meg a küzdelmet az angolok Libiában

Berlini jelentés szerint a Don mentén a szovjet támadás már megállt és a német csapatok mindenhol ellentámadást kezdtek.

Berlin (MTI) A NTF jelenti: Német és szövetséges csapatok a keleti hadszíntér déli szakaszán, Alagirtól délre és délkeletre a Kaukázusban leküzdötték a szovjet csapatok szívós ellenállását és tovább törtek előre a Kaukázus középső vidéken. A német lövegek szakadatlanul lövik a georgiai hadiút és az ahhoz vezető útvonalakat. A bolsevisták csak a legnagyobb nehézségek árán tudják fenntartani összeköttetéseiket a Kaukázus déli részei felé.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A nemzetközi tájékoztató iroda jelenteti az északafrikai helyzetéről:

A 8-ik angol hadsereg újból megindította a hadműveleteket Libiában a német és olasz erők ellen, de csak egy páncélos hadosztállal kezdte meg a küzdelmet, mert nem tudott több kőteleket harcbavetni. Az angol tartalékok jelenleg mélyen tagozva állanak Bengázi és Marsa-Matruh között. Az előnyomulásban éppen úgy akadályozza őket az utak elpusztítása, mint az utánpótlás rendkívül nehézsége. Az angol légierő eddig nem bírt érdemlegesen beavatkozni a küzdelmekbe. A brit légierő nagyrésze az egyiptomi határ közelében vesztegel. Az ott állomásozó repülők ellen a tengely légihadereje heves támadásokat intézett tegnap. Teljes bizonyossággal megállapítható, hogy a támadások során elpusztult 14 darab négymotoros brit repülőgép, sok más súlyosan megrongálódott.

Egymástól távolálló nyilatkozatok azok, amelyekre fentebb hivatkoztunk. Időben, helyben és tárgyban is. De mind azt igazolják, hogy a korszellem elleni sokféle rosszindulatú megjegyzés vagy alapatlan, vagy olyan kapukat dönt, amelyek már nyitva vannak. Ne

csépeljék tehát kíméletlenül korszellemet csak azért, mert szociális, nemzeti és népi megújulást akar. Inkább dolgozzanak azon, de őszintén és jóakarattal, hogy az új korszellemben megfelelő helye és szerepe legyen az ősi és örökjű Evangéliumnak.

Barce repülőterén 3 hangár és egy üzemenyagraktár bombatalálatok következtében kigyulladt. A tengely repülőgépei sikeresen támadták a brit felvonuló oszlopokat és az összekötő utakat. E támadások során 38 brit járművet semmisítették meg.

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: **Pétain tábornagy, francia államfő tegnap fogadta Bridouan hadügyminisztert, azután hosszasan tanácskozott Laval kormányfővel.**

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A francia hivatalos lap rendeletet közöl, amely szerint Abrial tengeri nagytengerezeti államtitkár, a francia tengerészeti erők főparancsnokává nevezték ki.

Iroda jelenti: Vasárnap önműködő fegyverekkel és kézigiránatókai felszerelt marokkói szabadharcos csoport megtámadott egy amerikai csapatot, amely utban volt Jahia fele. A marokkóiak csaknem valamennyi amerikai megölték, majd saját sebesültjeiket magukkal vitték és eltűntek Marokkó bezejében.

Korunk eszmeáramlatainak és a szociális jognak családi vonatkozásait tárgyalják a Katolikus Akció pénteki előadásán

P. Varga László és dr. Dalló Gyula a pénteki előadók

Nagyvárad. Saját tud. A Katolikus Akció folyó hó 27-iki, péntek esti világnézetű előadásán az eredeti terv szerint az első előadása „Gyermek és a házasság” címmel Ellettő Odón, a pestszenterzsébeti m. kir. állami gimnázium igazgatója tartotta volna meg. A rendezőseget Ellettő Odón igazgató tegnap arról értesítette, hogy a budapest-környéki tankerületi kir. főigazgatóság november 27-én és 28-án két-napos igazgatói értekezletet rendelt el, melyen a tárgysorozat fontosságára tekintettel, neki is mulasztathatatlannul részt kell venni s így előadását Nagyváradon csak december 4-én tarthatja meg. Ezért a péntek esti világnézetű előadásra az első előadást P. Dr. Varga László jézustársasági atya, főiskolai tanár tartja meg „Korunk eszmeáramlatai és a házasság” címmel. A mai életrajzi megvilágításban mutatja majd be a házasságot a töle megszkott sziporkázó szellemességgel és alapos tárgy-

ismerettel Péter Varga, a katolikus világnézetnek hazánkban egyik legbátrabb s legszókimondóbb hirdetője.

A legutóbbi időben kezdi egész Európa felismerni a család anyagi megalapozottságának a nemzet szempontjából nagyhorderejű fontosságát. Szociális intézkedések születnek Európában, melyek a családok anyagi jólétének emelését célozzák. A magyar törvényhozás és államhatalom is mind nagyobb erőfeszítéseket tesz a családok szociális jólétének biztosítására. Ezekből a szempontokból világítja meg a kérdést dr. Dalló Gyula tanácsnok, a városi szociális ügyosztály vezetőjének előadása, melyet „Szociális jog és a házasság” címmel fog ismertetni.

A 27-iki előadást dr. Hlatky Endre városi főispán nyitja meg. A két előadást egybekötve műsorszámot: Halmos: „Hogyha az Ur...” háromszólamu motetta. Bárdos: „Istené az áldás” kánon. az Immaculata-intézet római ka-

Az óriási érdeklődésre és a példátlan sikerre való tekintettel
prolongáltuk második hétre a

NEGYEDIZIGLEN

című magyar filmudonságunkat. APOLLO Filmszínház

Belvárosi

Kellemesen fűtve

A szezon leghatásosabb filmje!

Férfi hűség

Főszerepben: Páger, Bulla Elma, Tolnay Klári.
Jegyelővét 11-től 1 ig. Kedvezményes jegyek 25-től érvényesek.

ÉVFORDULÓ

Főszereplők: Páger Antal, Gordon Zita, Rajnzy Gábor. Rádáv Imre a CASINOBAN

Segíteni akar a polgármester a vendéglősök nehéz helyzetén

Táviratban kérték nagyobb hagyma és cukormennyiség kiutalását

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt igen fontos értekezletet hívott össze dr. Soós István polgármester a városban tapasztalható élelmiszer beszerzési nehézségek miatt. Főleg az éttermeknek és vendéglőknek súlyos a helyzete e tekintetben.

Az értekezleten a vendéglősök részéről Fészl József és Jónász János, a Csarnok részéről dr. Kalas László, az Iparfelügyelőség részéről Fazekas József főfelügyelő, a METESZ részéről Fráter László helyi vezető valamint dr. Vargha László tanácsnok, dr. Dobay István aljegyző és a Közellátási Hivatal vezetője vett részt.

Sorra vették a tűzifa, burgonya, hagyma, fűszerek, liszt és cukor beszerzését. Leszögezték, hogy a legfontosabb a vendéglátó üzemek zavartalan működésének biztosítása. A hagyma beszerzése körül zavarok mutatkoznak és igen nehéz a helyzet a cukorral is.

Végül is az értekezlet tanácskozási eredményeképpen dr. Soós István polgármester táviratot intézett a közellátási minisztériumba és a METESZ-hez. A METESZ-től havi 2 vagon hagyma kiutalását kérték s ebből a mennyiség-

ből kielégíthető a vendéglősök igénye is. A közellátási minisztériumtól pedig kérték, hogy emeljék fel a vendéglősök

Helybenhagyta a tábla a törvényszék ítéletét egy birtokvisszaperlési ügyben

15 napon belül át kell adni a földet a pernyertes régi tulajdonosnak

Nagyvárad. Saját tud. Máté Viktor, körösnagyharsányi gazda keresetet adott be a nagyvárad kir. törvényszéken a Buhos Lőrinc és neje, Craciun Virág körösszegi lakosokkal 1935 május 11-én kötött s hat hold földre vonatkozó szerződés érvénytelenítésére. Az ügyben 1942 február 19-én hirdetett ítéletet dr. Haványi József polgári egyesbíró. Az ítéletben az adásvételi szerződést érvénytelennek nyilvánította s elrendelte az eredeti telekkönyvi állapot helyreállítását. Egyben kötelezte felperest az eredeti eladási árnak megfelelő 3350

pengő visszatérítésére.

Az ítélet indokolása szerint a tanuvaljomások alapján a bíróság tényként állapította meg, hogy felperes a per tárgyát képező ingatlant, mely megezállt területre esett, kezdetben maga művelte, később azonban az ingatlan megművelése egyre nagyobb nehézségekbe ütközött. A román hatóságok ugyanis a határon való átjárásra jogosító könyvecskéket rendszerint csak az év május hónapjában adták ki, aminek következtében a föld megműveléséhez szükséges munkálatokat a nagyharsányi gazdák csak elkésve tudták megkezdeni. Ezenkívül a határ- és vámőrök az átjáró gazdákat megváratták és csak akkor engedték át, amikor már elég nagy csoport gyűlt össze. Így csak 9-10 óra táján jutottak a gazdák ahhoz, hogy munkájukhoz hozzákezdjenek, délután 6 órára pedig már a határnál kellett lenniük. Mindezek a nehézségek évről-évre fokozódtak és végül is arra kényszerítették a harsányi gazdákat hogy a határon túl lévő földjeiket eladogassák. Ilyen kényszerhelyzetben adta el földjét Máté Viktor is és ezen az alapon mondotta ki ítéletét a kir. törvényszék.

Buhos Lőrinc és neje felelbeztett a törvényszéki határozat ellen s a kir. ítéletábla Medvigy-Küllner-Harsányi ta-

nása csütörtök délelőtt hirdette ki ítéletét az ügyben. Eszerint: a tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét s azon mindössze annyit változtatott, hogy alperes 15 napon belül tartozik az ingatlant a felperesnek birtokba adni.

Kéthónapi fogházat kapott Szilágyi Sándor, aki lopás kísérelt meg dr. Krüger Viktor lakásában

Nagyvárad. Saját tud. Szilágyi Sándor napszamos november 20-ikán át-mászott a kerítésen és lopási szándékkal behatolt dr. Krüger Viktor alezre-des-orvos lakásába. Miután azonban tettenérték, a cselekményt nem követte el, hanem elmenekült, s a kertben megbújt a bokrok között. Az előbivott rendőrök itt fogták el s még aznap bekísérték Szilágyi azóta a fogház lakójá, ahonnan egyébként mindössze egy hónappal azelőtt szabadult ki. Ügyét csütörtök délelőtt tárgyalta dr. Gavallér László büntető egyesbíró és a vádlott torédelmes beismerése után, lopás bűntettének kísérlete miatt jogerősen 2 hónapi fogházra ítélte. Az előzetes letartóztatásban eltöltött 5 napot a büntetésből kitöltöttnek vette.

ARVERESI HIRDETMÉNY. Dr. Dobay Kálmán és dr. Könyves Ervin ügyvéd által képviselt Széplaki Ferenc javára 1500 P tőke, ennek 1941. november 21-től járó 5 százalékos kamata 209 P 60 fillér már megállapított költségek és jár. iránt arverés megtartását elrendelem végrehajtást szenvedők lakásán, üzletében: Biharfélegyháza községben, Nagy-utca 94. sz. a. leendő megtartására határidőül 1942. évi december hó 4. napjának délelőtti 9 órája tűztetik ki, amikor a bíróság lefoglalt és a végrehajtási jegyzőkönyv 1-5. és 7. t. a. összeirt butorokat, kerékpár, rádió, vas-kazetta, erődökből kitermelt vasrudak, borju s egyéb ingóságokat a legelőbbel ígérőnek, de legalább a becsár kétharmad részét, készpénzfizetés mellett el fogom adni. Székelyhid, 1942. évi november hó 2-án. Papp József kir. bír. oági végrehajtó.

Olvassa és ter'essze a Magyar Lapok-at

600 ezer pengő költséggel befejezik a Tanítók Házát

Internátust rendeznek be az elkészült épületben

Nagyvárad. Saját tud. Mint ismeretes, dr. Patzkó Elemér országgyűlési képviselő egyik interpellációja során szóváltette az épülő nagyvárad iparostanulóthon kérdésével egyidejűleg a tanítók háza felbenniarádt munkálatainak ügyét is. Mint most értesülünk,

Szinnyei-Merse Jenő, vallás- és közoktatásügyi miniszter közölte dr. Patzkó Elemérrel, hogy a tanítók háza munkálatainak befejezésére 600 ezer pengő áll rendelkezésre s a kész épületben majd internátust rendeznek be tanítók árvái részére.

Villamos gépfegyverrel és páncélos lángszóróval küzdenek a német csapatok

Timosenko támadása megakadt. Óriási veszteségekbe kerül a kétségbeesett próbálkozás

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Das Reich című folyóirat közli dr. Göbbels propagandaügyi miniszter „Politikai szenvedély” című cikkét, amely hitvallás a német nép és győzelme bizonyossága mellett. Ezt a háborút a végső dolgokért viseljük — írja a miniszter. — Eletről, vagy halálról van szó. A legmélyebb szenvedélyek álltak sorompóba mind itt, mind odaát. Mi mindenkit kizárólag aszerint ítélünk meg, mit tesz a győzelemért. Hozzánk ma a radikális fanatizmus illik. Ahogy néguakat szeretjük, úgy gyűlöljük ellenségeinket. Ezt nem szégyeljük. A háborútök akarták. Gyáván megtámadtak minket és most bosszútervvel fenyegetnek bennünket. Válaszunk akkor gyűlölet a gyűlöletre. Ezt a háborút bölcs fejjel, de forró szívvel viseljük. Semmilyen áldozat nem túlnagy a győzelemért.

Két új német fegyver premierje a Stalingrád körüli harcokban

Berlin. (MTI.) A Német TI katonai munkatársa írja: Az alatt az öt-öt órán át, amióta Stalingrádtól délre és északra megindított nagy ezovjet támadás immár tart, a támadás nagy gonddal való előkészítése vált nyilvánvalóvá. A bolsevistáknak nem sikerült elérniük hadászati céljukat. A német és szövetséges csapatok megmutatták, hogy urai a helyzetnek. Ezuttal is kitűnt, hogy a német hadvezetés milyen gyorsan értékesítette a mult télen szerzett tapasztalatait. A világ közvéleményében bizonyára a legnagyobb hatást keltette a villamos gépfegyver, amely percenként háromezer lövést ad le. A birodalmi főváros katonai fegyverszakértői, akik ismerik a fegyvert igazán, annak az ellenséges táborban elhangzott véleménynek, amely az új fegyvert a halál kaszájának nevezte el. Nem kisebb meglepetés az új mintájú német lángszóró, amelyet a megerősített állások elleni harcokban használnak.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Szerdán észrevehetően alábbhagyott a szovjet tevékenysége a Stalingrádtól északra és délre elterülő térségben. Egy bekerített nagyobb német páncélos kötelék a számbeli fölényben levő ellenséges bekerítő csapatokon sikerrel átverekedte magát az utánpótló táborhoz, majd megtámadott egy bolsevista lovasalakulatot és annak nagyrészt megsemmisítette. Tolopectól északra és délre a szovjet nagyobb mértékben folytatta támadásait, de a német és szövetséges csapatok valamennyi támadást visszaverték.

Olasz torpedóvetők és tengeralattjárók szünet nélkül pusztítják az amerikai hajókat

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 914. közleménye: Cyreneikában a rossz idő mindkét részről korlátozta a szárazföldi és légi tevékenységet.

Tunisz szakaszán megélénkült a járőrtevékenység. Német vadászok lelőttek egy gépet. Algír vidékén torpedóvető alakulatok egy ellenséges hajókisérőet támadtak meg és elsüllyesztettek egy 20.000 tonnás óceánjárót. Elsüllyesztettek még egy hat-ezer tonnás teherhajót is. Két olasz gép nem tért vissza. Egyik tengeralattjárónk behatolt Bougie kikötőjé-

be és elsüllyesztett egy torpedórombolót. Egy másik tengeralattjáró Cap de Fer magasságában egy nagy ellenséges gőzöst süllyesztett el. Ellenséges repülők Tarpani felett repültek el egy gépet lelőttek.

Bern. (Bud. Tud.) Az elmúlt éjjel Algírban egymást érték a légiriadók.

Rádiók, kerékpár varrógép részletre is kapható

Karácsonyi szeretetcsomagban küldjön fényképet
harctéren küzdő hozzátartozójának!
Művészi felvételek: **Major György** műtermében
Rákóczi ut 13 sz.

Tettes károk keletkeztek. Anderson tábornok főhadiszállásáról közlik, hogy a brit első hadsereg harcban áll a német páncélosokkal. Az angolszások számára az erősítések már útbau vannak. Tunisz és Bizerta elleni támadás előkészítése folyik.

Mi az igazság Olaszország ellenállása körül?

Róma. (MTI.) Halifax az újságírók előtt kijelentette, hogy szerinte kétségtelenül Olaszország szívesen kilépne a háborúból, de ezt Németország nem engedi meg neki. Olaszország a magatartása arra készíti Hitler, hogy a hadigépezet még nagyobb teljesítményét sürgesse. Mértékadó olasz körökben cáfolják Halifax kijelentését, amelynek célja az, hogy előre csökkentse annak a visszahatásnak erejét, amelyet az angol-amerikai akció kelt.

Rádiók, kerékpár varrógép részletre is kapható **Pálffy J.** KUHNE le-rakat Mussolini-ter 16. Telefon 15-24

Csak siettetni Stalin a háboru lefolyását az esztelen vérpazarlásokkal

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Timosenko támadása Stalingrádtól délre és északnyugatra minden jel szerint megakadt. Timosenkónak nem sikerült kezdeti sikereit kibaszni. Kezdetől fogva súlyosak voltak a szovjet veszteségei. A szovjet hadsereg páncélosokban 850-900-at veszített a támadás kezdete óta. Plecskajánál még mindig tartja magát egy nagy ellenséges erő-től bekerített harcsoport, bár érzékeny hiányt szenved löszekben és élelmiszerben. Egy nagynémet kötelék a doni kanyarulatban rátört egy szovjet utánpótlási oszlopra. Stalingrádtól délre is sikerült a szovjet betörést nyugat felé elszigetelni. Egy páncélos csoport áttörte azt a gyűrűt, amelyet a bolsevista csapatok három nap óta tart egy harcökötélék körül. Egy romboló repülőszázad mély támadást intézett egy bolsevista ezred ellen és azt teljesen szétszórta. Német gépek 13 ellenséges gépet lőttek le. Stalingrád iparnegyedéből a keddi nap folyamán többször kitérőt kíséreltek meg, amelyek összeomlottak. A bolsevisták veszteségei már most olyan óriásiak, hogyha Stalin továbbra is így erőlteti a harcokat, csak a háboru lefolyását siettetni azzal.

Oranban véres összetűzés volt a franciák és az amerikaiak között

Tanger. (MTI.) A Stefani jelenti: Tangerbe még csak ma érkezett hír arról, hogy Oranban véres összetűzésre került sor amerikai és francia katonák közt. Egy amerikai járőrre francia légionisták támadtak rá. Heves tűzharc keletkezett. Két amerikai katona és egy légionista altiszt meghalt.

Amsterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint Washingtonból jelentik, hogy Duncan dandártábornok, az európai harctéren működő amerikai légierők főparancsnoka eltűnt. Duncan tábornok november 17-én indult el repülőgépen Angliából Észak-Afrika felé.

Repülőgépe Franciaország északi partjai mentén kényszerleszállást végzett. Azóta a tábornokról semmi hír nem érkezett.

Vichy. (MTI.) Az Interinf jelenti: A marokkói rádió jelentése szerint Giraud tábornok rendeletet adott ki, amelynek értelmében rögtönítélő bíróság elé állítják azokat a franciákat, akik igyekeznek megtörni a lakosság ellenállását.

Amsterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat közlése szerint Eden kijelentette, hogy az észak-afrikai csata jelenleg rendkívül válságos szakaszba jutott.

Szép eredménnyel jár a Kereskedelmi Csarnok szeretetcsomag-gyűjtése

November 30-án zárják le a gyűjtési mozgalmat

Nagyvárad. Saját tud. Amint ismeretes, Horváth Árpád, a Nagyváradai Kereskedelmi Csarnok miniszteri biztosa felhívást intézett a kereskedőkhöz, hogy a közelgő karácsonyi ünnepek alkalmával küldjék be szeretetcsomagjaikat, amelyeket aztán a Csarnok vezetősége az illetékes fórumok igénybevételével harcoló honvédek részére fog eljuttatni.

A felhívásnak a keresztény magyar kereskedők áldozatos készsége tetteleget és egymástán nyújtják be az értékes küldeményeket a Csarnok titkári hivatalába. A Csarnok 17 szakosztály vezetősége fáradságot nem ismerő munkával fogott a gyűjtéshez és ezen mély együttérzésnek tulajdonítható az a szép eredmény is, amit a mai nap folyamán a rádió-és műszaki kereskedők átadtak a titkári hivatalnak. 45 drb. hópalackot és 84 drb. villanyzeblámpát clemmel és izzóval felszerelve gyűjtöttek össze ezen lelkes kereskedők.

Amidőn a Csarnok vezetősége lapunk útján az eddigi gyűjtésért hálás köszönetét fejezi ki, ezuttal felhívja a kereskedők figyelmét, hogy mivel f. hó 30-án a gyűjtést lezárják, a szeretetcsomagokat szolgáltatásuk be a jelzett napig.

Rövidesen dönt a polgármester a záróra ügyében

Nagyvárad. Saját tud. A Kereskedelmi és Iparkamara két héttel ezelőtt javaslatot tett az üzletek zárórájának megváltoztatására, míg néhány nappal ezelőtt reggel 8-tól délután 4-ig, tehát egységes zárórát ajánlott bevezetni.

A polgármester esütörtök délelőttre értekezletre hívta egybe az érdekképviseletek vezetőit. A Kereskedelmi és Iparkamara részéről Horváth Árpád miniszteri biztost és Olasz Vilmos főtitkárt, a Csarnok részéről dr. Kalas László főtitkárt, valamint Fazekas József főfelügyelőt, dr. Horváth György rendőrfőtanácsost, dr. Vargha László városi tanácsnokot és dr. Dobay István aljegyzőt. A munkások és az Ipartestület képviselői a meghívás dacára nem jelentek meg.

Megtárgyalták az összes fennforgó körülményeket és abban állapodtak meg, hogy bekérlik a többi városok zárórendeleit, meghallgatják a munkások és iparosok véleményét, megállapítják, hogy a vonatösszeköttetések részén a falusi lakosság mint tudja könnyebben beszerezni szükségleteit.

Ezeknek a szempontoknak figyelembevételével veszik majd ismét tárgyalás alá a javaslatot, de decemberben a karácsonyi vásárra való tekintettel a jelenlegi záróra marad érvényben.

Kövérházakban és vendéglőkben kérjük a „MAGYAR LAPOK”-at!

Ép testben ép lélek!

Aldásos nemzetmentő munkát végez Nagyváradon az Egészségvédelmi Szövetség

Egy év alatt 3215 család került a Zöld Kereszt védelme alá.
116 ezer liter tejet osztottak szét 1941-ben

Nagyvárad. Országiszerte — így Nagyváradon is — széleskörű megértés és méltánylás nyilvánul meg a Zöld Kereszt anyagiakban és tevékenységben öngyűző határt nem ismerő munkája iránt. Érthető hát az a jelentős érdeklődés, ami az Országos Egészségvédelmi Szövetség Nagyvárad városi Fiókszövetségének szerdán délután 6 órakor a város háza nagytermében megtartott közgyűlése iránt nyilvánult meg.

A közgyűlést, amelyen a szövetség csaknem valamennyi választmányi és Pártoló tagja megjelent, dr. Hlatky Endre főispán nyitotta meg. Az elnöki emelvényen mellette dr. Sós István polgármester, valamint Ásvány Ferencné foglaltak helyet.

A főispán elnöki megnyitójában a közgyűlést határozatképesnek mondotta ki, majd közölte, hogy a Fiókszövetség tevékenysége megindult. Az első urna- és perselygyűjtés alkalmával — június 5-én — mindjárt 9.524 pengő gyűlt be, ami kétségtelen bizonyítéka annak: a város közönsége mennyire tudatában van a Zöld Kereszt jelentőségének s egyben annak is, mennyire részt kell vennie a szövetség által kitűzött cél elérésében.

Kiegészítik a lemondások újján megfogyatkozott tisztikart

Az örvendés eredmény után Hlatky Endre dr. főispán közölte, hogy dr. Szirmay Kálmán ügyvezető főtitkár, Ajtay G. Gyula és dr. Középesy László titkárok, továbbá Bányay Imre pénztáros tisztviselőkről lemondtak. Helyeiket a következőkkel javasolja betölteni: ügyvezető főtitkár Ásvány Ferencné, titkárok Barla Dezsőné és dr. Csetényi Gyuláné, pénztáros Szabó Ferenc gyorsíróiskolai igazgató.

Mivel dr. Szirmay Kálmán, mint tisztiorvos hivatalból ügyes tagja a választmányynak, viszont Ajtay G. Gyula és dr. Középesy László a lemondással kiválnának a munkából javasolja, hogy őket a választmányba válassza be a közgyűlés.

A közgyűlés a részleges tisztújítást teljes egészében elfogadta s hozzájárult ahhoz is, hogy a választmányt még öt taggal kiegészítsék. Az új tagok dr. Középesy Lászlón és Ajtay G. Gyulán kívül Császár Gyula ma-lomtulajdonos, Krausz Sámuel cég-vezető, valamint az itélőtábla új elnöke: dr. Moldován István lettek.

Hlatky Endre dr. ezután közölte, hogy helyes lenne a jóléti költségek létszámát kibővíteni. A maga részéről a létszám megszerzésével az új főtitkárt bízza meg.

7000 gondozottja van Nagy- váradon a Zöldkeresztnek

Ásvány Ferencné, a szövetség új főtitkára őszinte köszönetet mondott megválasztásáért, majd ismertette a Fiókszövetség 1941. június 17-én történt megalakulása utáni munkáját.

— Mielőtt munkálkodásunkról itt beszámolnék — mondotta — szükség-
es talán valamennyire ismertetnem a Zöldkereszt lényegét. Az egészség-
ügyi szervezet Nagyváradon 7.000
arra utaltat részesít védelemben. A
születéscsökkenés néme, sajnos, Euró-
pa egyik — nemrégén még — legsza-
porább fajtáját a magyart is fenye-
geti. Eppen ezért alakult meg 1915-
ben akkor még Országos Stefania
Szövetség néven a csecsemőhalandó-
ság leküzdésére. 1941. január 1-én a
25 éve működő Országos Stefania
Szövetség megszűnt, illetőleg a fri-
sebb keletű és általános téren mozgó
Zöld Kereszt Egészségvédelmi Szolga-
latokba olvadt. A szolgálatok szinte
emberfeletti erővel küzdenek a nép-
betegségek leküzdésére. Főfeladat a

Csökkenett a kiosztott tej mennyisége 1942-ben

— A szolgálat munkájának megin-
dulásakor — mondotta ezután Ás-
vány Ferencné — nyomban tapasztal-
hatta, hogy Nagyváradon a leg-
több betegség melegegya — valóban
— a nyomor! Erejének tekintélyes rész-
tét tehát a nyomor elleni küzdelem-
be állította s az államtól 32.430 pengő
tejszegélyt kért és kapott, amivel
tejszegélyt kezdeményezett. Ennek ke-
retében 1941-ben kiosztott 116.068
liter tejet még pedig teljesen ingyen.
A tejhány kérdést szintén igyekezett

Örvendéses javulás a születési arányszámban

— Ezzel szemben örömmel állapí-
thatjuk meg, hogy Nagyvárad 1941 év
végével otthagya a kihalt városok
táborát, mert míg például 1937-ben
1,3 ezrelékkal kevesebb lélek szület-
ett itt, mint amennyi meghalt 1000
lélekre számítva, addig az Egészség-
védelmi Szervezet 13 hónapos mun-
kája után a születési szám plusz 1,5
ezrelékre emelkedett, vagyis ezer lé-
lekre számítva ennnyivel több gyer-
mek született.

— Nagyvárad városa társadalma is
lerotta adóját, amennyiben országos

Bölcsődét és napközi otthont állítanak fel

Hlatky Endre dr. elnök mondott
ezután köszönetet a főtitkárnak,
majd felkérte, hogy ismertesse a jövő
év munkaprogramját.

A főtitkár ennek keretében beszám-
olt a vándorcsecsemőkelengye ak-
cióról s hangsúlyozta, hogy a szolgál-
lat legfőbb céljainak egyike: a város
területén egyetlen rászoruló csecsemő-
se nélkülözze a legszükségesebb ruha-
darabot a legféltebb idősorokban.
Közölte, hogy a rászoruló csecsemők
anyjának a kicsinyek testsúlyellenör-
zésére ingyen kölcsönöznek mérleget,
segélyezésre szánt anyagokat szer-
ke a Szolgálat, anyatejkielátásra pedig
300 pengőt szán. A tejjel való ellátás
kérdésében továbbra is vállalja eddigi
ténykedését. Lépéseket tesz a gyógy-
szerbeszerzési segély érdekében, ne-
velő előadásokat rendez, fokozza a
családvédelmi iroda teljesítményét,
munkaközösséget teremt társadalmi

betegségek megelőzése.

A szolgálat munkájának részleges
és minden mozzanatára kiterjedő is-
mertetés után reátért arra, hogy
Nagyváradon a Zöldkereszt szolgál-
lat 1940. november 1-én kezdte mű-
ködését, míg a Fiókszövetség csak
1941. június 17-én alakult meg. Mű-
ködni azonban — mint az elnöki
megnyitóból is kiténik — csak ez év
júniusában kezdett. Az aránylag rö-
vidnek nevezhető idő alatt 3215 csalá-
d került a szolgálat védelme alá s a
védőnők 11.913 szolgálatot tettek.
A tisztaságvizsgálatokkal kapcsolat-
ban 30 előadást tartottak, az 5 ta-
nácsadóban végzett orvosi tanácsadá-
sok száma 520, az elvégzett vizsgálá-
toké pedig 14.835. Vitaplex D. vita-
min-injekciót 250 gyermek kapott.

A Szolgálat elhárítani s 1941. február
hónaptól naponta 1500 liter „fizetős”
tej beszerzését és kiosztását vállalta
Egészségügyi hivatalban a napi 300 liter in-
gyenes tej kiosztása mellett.

Az öt egészségház védőnője és
egyik lelkes tanácsadó orvos munkája
ellenére is — sajnos — a csecsemő-
halandóság Nagyváradon 1941-ben is
csak igen keveset javult s féltő, hogy
a napról-napra lepadó tejszerzési
lehetőséggel 1942-ben még szoma-
rubt képet mutat.

viszonylatban is szép eredménnyel,
9.524 pengővel áldozott a nemzete-
delemmel szemben.

A főtitkár végül részletesen ismer-
tette a nagyvárad egyesületek s első-
sorban a hölgytábor neves versenyé-
nek eredményeit, majd a következők-
szavakkal fejezte be beszámolóját:

— „Ép testben ép lélek”. — ahogy
mondották a spártaiak. Ezt kell
szemelőtt tartanunk. Építsük hát
örökértékű kincsünket: egészségün-
ket a szebb és boldogabb magyar jö-
vő érdekében.

Javaslat az egytélteles vendégeskedésnél

A jövő évi széleskörű és rendkívül
mélyreható munkaprogram vázolója
után ismét Hlatky Endre dr. fő-
ispán szólalt fel s bejelentette a köz-
gyűlésnek, hogy a tárgysorozat utolsó
pontja — egyetlen indítvány. Ezt az
indítványt Ásvány Ferencné tette
s lényegében a következő:

A háborus viszonyok ellenére elő-

gyakorik városunkban a társadalmi
összejövetel, s főként régi és szép
magyar szokás szerint minden elkép-
zelhető családi ünnepségnél az ebéd-
re vagy vacsorára való meghívás. A
javaslat kéri, hogy minden ilyen al-
kalmakkal a vendéglátó vendégének
— és természetesen saját családjának
is egy tál étellel szolgáljon s az elma-
radt fogásokon megtakarított összeget
bocsássa a Zöldkereszt rendelkezé-
sére.

A javaslat betartása — jegyezte
meg a főispán — miután a közgyűlés
az ötletet örömmel elfogadta — ter-
mészetesen senkire se kötelező s be-
nemtartása társadalmi megtorlást sem
van majd maga után. Remélhető
azonban, hogy éppen megszorítás
nélkül érzi majd át mindenki meny-
nyire megszívlelendő az új főtitkár
javaslata.

Az érdekes és minden bizonnyal
szép anyagi sikert eredményező ja-
vaslat előterjesztése, illetőleg elfoga-
dása után a közgyűlés véget ért.

Lobodka Pál székesegyházi egy- házi nyugalomba vonult

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad
jellegzetes egyéniségei közé tartozik
Lobodka Pál székesegyházi egyházi
aki több mint 40 évig teljesítette szol-
gálatát. Lobodka Pál egészen fiatalon
került a székesegyházhoz. Egész papi
nemzedékeket látott egymással váltá-
kozni. Számos püspökre s a székes-
egyházi káptalan immár történelmi
hangzású neveket viselő alakjaira em-
lékezhetik vissza. Lobodka Pál hűsé-
ges, előzékeny, mindvégig becsület-
es fedhetetlen szolgálatával teljes
mértékben kiérdemelte előjáróinak
elismerését és megbecsülését. Néhány
évvél ezelőtt roppant össze az egyéb-
ként életerős és mindig friss férfiú
fizikumát Betegség támadta meg szer-
vezetét, mely egyre jobban legyengi-
tette. Az utóbbi időben már csak ne-
hezen tudott eleget tenni kötelessége-
nek, azonban kitartott addig, amíg
előjárói nyugalomban nem helyezték.
Utóda Petrus András várad-olaszi
egyházi lett, aki már el is foglalta
helyét.

Pénteken kezdik meg a kenyérpótjegy kiosztását

Nagyvárad thj. város polgármestere
9742--1942. k. é. szám alatt a követ-
kező hirdetményt adta ki: A folyó évi
december hó esedékes nehéz testi-
munkásoknak járó kenyérpótjegy kiosz-
tását folyó hó 27-ik napján kezdik meg
a Közélelmezési Hivatal (Szanizáló u.
15. sz. a.) A nehéz testmunkásoknak
járó kenyérpótjegyet munkaadói igazol-
vány alapján szolgáltatja ki a Közélel-
mezési Hivatal. Azon üzemek, vagy vál-
latok, melyek öt, vagy ötnél több
munkást foglalkoztatnak, a munkaadói
igazolásokot névjegyzék kiegészítésben
kell a Közélelmezési Hivatalnak bemu-
tatni, amikor is a névjegyzék egyik pél-
dányát a Közélelmezési Hivatal vissza-
tartja.

Nagyvárad, 1942. nov. 25-én.

Dr. Gyagay, h. polgármester.

Zsidó tőke - magyar forgató, ujházak adója - végvári élet

— Szemelvények dr. Patzkó Elemér képviselőházi felszólalásából —

Tegnap számunkban már közöltünk néhány gondolatot dr. Patzkó Elemér képviselőházi felszólalásából, amelyet a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál mondott el. A beszéd teljes szövegének birtokában most érdekes, bennünket várásokat közelről érdeklő szemelvényeket közölhetünk. (Szerk.)

1. Legsúlyosabb problémáknak én azt tartom, hogy az ország készpénztőkéjének jelentős része a forgalomból kivonódott. Ennek kettős okát látom. Egyes elemek az ellenük bekövetkező pénzügyi intézkedések kijátszása céljából s azért, hogy kedvező pillanatban semmi se kösse le őket, vagyonaikat készpénzben tezáurálták s ezzel a gazdasági életnek mérhetetlen kárt okoztak.

Másik oka az a véleményem szerint hibás szemlélet: keresztény embernek nem szabad zsidó tőkét felhasználni, hogy azzal magának jelentős kereskedelmi vagy ipari jövedelmet biztosítson. A liberális gazdasági rendszernek éppen az volt a hibája, hogy a keresztény magyar ember nem mert a pénzével üzletet csinálni s a zsidóság olcsó kamat mellett a keresztény tömegék által kumulált tőkével biztosította magának a legjelentősebb kereskedelmi és ipari haszonkulcsot. Sajnos a stróhmannok szennyes tömege, akik csak nevüket adják és másokat bujtatnak, megnehezítik a kérdés megoldását, de véleményem szerint, mégis megoldást kellene találni a kérdésre, mert ez új jelentős tőketömegeket biztosítana az új keresztény kereskedelmi és ipari vállalatoknak.

Miután a bizottsági tárgyalások alkalmával a pénzügyminiszter úr hangsúlyozta, milyen fontos, hogy az ország minden pénzűkjé forgalomban legyen, bátor vagyok az ő figyelmet erre a kérdésre felhívni, megemlítve azt is, hogy az a körülmény, hogy bankokban lehet a pénzt betétként elhelyezni, nem oldja meg a kérdést, mert a nagybankok egészen csekély 2 százalékos körüli nettó betétkamatja a háborús időben, amikor a tömeges bizonytalansági érzete hatványozottan nagyobb, mint békeidőben, a készpénzvagyonnak betétben való elhelyezését nem ösztönzi, mert majdnem mindenki inkább vállalja az értékálló és nem kamatozó tezáurálást, mint a jelentéktelen betétkamatot, miután az értékeltolódások a kamatnak sokszorosát tehetik ki.

Azt hiszem, nincs olyan magyar ember, aki ne bizna a győzelemben, de valljuk be őszintén, sajnos, vannak jelentős számban olyan elemek

akik épp az ellenkezőjét várják és kívánják. A zsidó vagyonadó sem fogja ezt a problémát megoldani, mert ez csak a tőkék egy részét mozgatja meg s maradnak olyan elemek, amelyekre ezek az intézkedések nem terjednek ki s így ezek tőkéjét mégcsak részben sem mozgatja meg a nemzet általános érdekében. Nem elég tehát, ha csak a győzelemben bízó magyarság tartja forgalomban készpénztőkéjét, ha másrészt nem megy, kényszerintézkedésekkel kell az egész ország készpénztőkéjét a gazdasági élet forgalmába visszaillesztani.

A pénzügyminiszter úr tavalyi költségvetési beszédében beígerte a hadmentességi adó és zsidó vagyonadó megvalósítását és ez a bejelentés közeljövőben valósággá válik. Ugy vélem mindnyájunk legnagyobb elismerését váltaná ki, ha a jövő évi költségvetési vitánál elismerhetnénk, hogy ezt a fontos problémát is megoldotta.

2. A házadóval kapcsolatban egy lokális problémára is rá kell mutatnom. A felszabadulás után az erdélyi és keleti részekre is kiterjesztődött az átalakítási és tatarozási kedvezmény. A rendelet 140.000 szám alatt jelent meg. Ez azonban csak azoknak adja meg a kedvezményt, akik 1942 december 31-ig a munkáltságot is fejezték. A felszabadult területek már abban az időszakban kapták meg ennek a kedvezménynek a lehetőségét, amikor a nyersanyag korlátozások a háborús viszonyok folytán már jelentős mértékben életbeléptek. Alig volt tehát adózó, aki ezzel a kedvezménnyel tudott volna élni, pedig különösen a mai háborús időben, amikor új házak megépítésére nincs elegendő nyersanyag, egyenesen ösztönözni kellene, hogy régi házakat kevés anyag felhasználással alakítsanak át kisebb korszerű lakásokká. A volt határvidéken két évtizeden keresztül minden visszafelődött s az én pátriámban, Nagyváradon ez alatt az idő alatt egyetlen komoly bérház sem épült. Ezért olyan óriási a lakáshiány, amit csökkentene a kedvezmény hatályának meghosszab-

bitása. Kérem a pénzügyminiszter urat, rendelje ezt el közérdekből.

Ezenfelül ebben a kérdésben utasítást is kérnék a miniszter úr részéről, hogy a pénzügyi hatóságok ne igyekezzenek a formai kifogások százai-val a jogosultakat ettől a kedvezménytől elűzni. Nagyváradon például eddig 200 ilyen kérelmet bíráltak el s ezek közül 199 kérelést elutasították.

3. Felszólalásával mindenki bizonyára a magyarság ügyét akarja előmozdítani s ezért úgy vélem, a miniszter úr az én hozzászólásomat is ebben a szellemben fogadja.

Mindnyájan segíteni akarunk, hiszen kivétel nélkül tisztában vagyunk azzal, hogy a magyar jövő meg-alapozása érdekében adórendszerünket és pénzügyi adminisztrációjunkat a legtökéletesebbé kell kiépítenünk.

Különösen mi, akik a végeken élünk és a megszállás alól kerülvünk vissza, tudjuk és érezzük, hogy nemcsak most kell nagy hadsereg, de hogy a háború befejezése után még nagyobb hadsereg lesz szükségünk, hogy jogos nemzeti céljainkat elérhessük és kivivhassuk.

Mivel nemcsak hiszünk és reméljük, de tudjuk, hogy a pénzügyminiszter úr minden nehézséget leküzdve, ennek létalapját megteremti, érezze mindnyájunk bizalmát és segitényszerűségét a háta mögött. Mivel a pénzügyminiszterium költségvetése ennek a nagy munkának egyik láncszeme és bizonyítéka, a költségvetést magam és pártom nevében elfogadom.

Tudja-e Ön...

... hogy a Kolombusz tojásához kapcsolódó elbeszélés Benzoni olasz írónak 1565-ben „Az Új Világ története” c. könyve nyomán terjedt el az egész világon?

Amikor Kolombusz felfedezőújáról visszatért, mesélt Benzoni. Mendoza háborús ünnepi lakomát rendezett a világhírű ember tiszteletére. A vendégek közül egyesek azonban vonakodtak a felfedező érdemeit elismerni és azt az állítást kockáztatták meg, hogy Amerikát bárki más is könnyen felfedezhette volna, ha véletlenül előbb jutott volna az ötlethez. Erre az ellenvetésre válaszolt állítólag Kolombusz a következő állított tojás közismert példájával. Az újabb kutatások megvilágításában azonban bizonyos, hogy a példát nem Kolombusz találta fel, legfeljebb csak újra felhasználta. Amint Giorgio Vasari, olasz építész és festő, az első művészéletrajzok szerzője megírta, a példát már jóval előbb, 1420-ban használta Filippo Brunelleschi, a festői perspektíva feltalálója és a firenzei dóm hatalmas kupolájának tervezője. A monda azonban valószínűleg még régibb eredetű és mint az európai meselemek legnagyobb része keletről került hozzánk. Erre válassz többek között az is, hogy számos régi keleti elbeszélés Harun al Rasid szájába adja.

... hogy John Bull, az angol nemzeti jellem megszemélyesítője John Arbuthnot skót orvos „The History of John Bull” című satirájának köszönheti létét? John Bull Saint John Rolingbroke, vagy más írásmód szerint Bullingbroke angol külügyminisztériumi államtitkár nevének rövidítése. Arbuthnot Jonathan Swifttel, a Gulliver utazásainak szerzőjével együtt Bolingbroke szükebb baráti környezetéhez tartozott és satirájában azzal, hogy bár minden magasabb képzettség híján levő, eszményeket nem ismerő, kiméletlen, de hideg számításal kizárólag Anglia érdekében néző angolnak rajzolta, az államtitkárnak a spanyol örökösödési háborúban követett politikáját akarta védelmezni. Bár John Bull európai fogalmak szerint korántsem rokonszenves alak, az angolok maguk választották nemzeti jellemük megszemélyesítőjéül.

... hogy a Hoffmann-cseppek néven az egész világon ismert népszerű gyógyital feltalálója éppen 200 évvel ezelőtt halt meg? Friedrich Hoffmann húsz éves korában lett orvosdoktor, huszonhat éves korában pedig a Hallei egyetem első orvosprofesszora lett. Gyorsan ívő pályája során a komoly tudományt nem gazdagította ugyan időálló felfedezéssel, minden bajra jó életelixirével azonban, melynek népszerűségét a tudomány azóta sem tudta megdönteni, a jelek szerint így is örök időkre szóló nevet szerzett magának. Hoffmann 1742 november 12-én halt meg szülővárosában, Halleban, 82 éves korában. Életelixire tehát, ha másoknál nem is, neki magának meg lehetőségen hosszú életkort tudott biztosítani.

(MN)

Csak szakszerűen

írjunk és mindig felelősségtudattal. Igaz, valljuk és erre törekszünk. Törekszünk, mert hiszen az ember mindig csak törekszik s a közmondás szerint a szent is hétszer botlik. Ha a törekvés jószándékkal párosul, akkor nem kell féltenuünk a toll bajnokait. Hibák, elvétett sorok, sőt hasábok is előfordulnak, de gonosz következtetéssel folytatott lélekmérgezések nem lesznek.

Azért csak helyeselni tudjuk egyik erdélyi lap társunk felszólalását a halandzsó publicisztika ellen. Igaza van. Nálunk manapság valóban „felütötte fejét a publicisztikának egy merőben uifajta formája: a semmitmondó szavak értelmetlen füzere.” Ezt az észrevételt lap társunk abból az alkalomból teszi meg, hogy egyik lap színes riportjában a felületes újságíró eltalálta szarva közt a tőgyét és Tisza István helyett Tisza Kálmánra lövette ki a hajdani merénylő golyóit. Tévdeni lehet a legjobb szándéku törekvéseinkben is, de vannak dolgok, amelyekben a felületességet, a könnyelműséget nem szabad megtűrni. Nemzetünk multja, jövőnk építése alaposságot, lelkiismeretességet és komolyságot kíván a sajtó munkájától. Főképpen pedig szakszerűséget.

Ami ezután következik, az szerény észrevételünk a szakszerűséggel kapcsolatban. Sűrű helyeslő fejbölgazások között fordítottunk ugyanis tovább egyet s a következő lapon va-

lósággal ordít a szakszerűség. Bűnügyi riportot közöl a lap ezen a lapon. Szakszerű bűnügyi riportot. Főcím, alcéim, alcéim és főalcéim vágja az olvasó szemébe egy pillanat alatt: Hulla, vízbeugrás... szívesurta... merénylő... hulla sebéből megindul a vér... Négyféle betű az ötsoros címben. Szinte már nem is érdeklí tovább az olvasót a cikk, amelynek alcéimeiből, kiemeléseiből ilyen mondatok virítanak felbukkan egy hulla... kétszeres öngyilkosság... vérzik a seb... szívébe döfte a Demján Ica vérevel befröcskölt kést...

Azt hiszük, hogy elég is lesz a „szakszerűség” illusztrálásából. El kell ismernünk, hogy a riportter „alap” munkát végzett. Ami vért és irtózatot talált az „aanyagban”, azt mind odamázolta, ráfröcskölte nagy művére. Előre is kijelentjük: tudjuk, hogy a szerkesztő figyelmét elkerülte riportterének tulhuzósága s nem így értelmezi és akarja megvalósítani munkatársával a szakszerűséget. Azon nem vitázunk, hogy a már kiontott vér kultuszát semmiféle szempontból nem lehet elfogadni. Nem is bosszankodunk, csak mosolygunk a magyar újságíró hivatásáról szóló szép cikk és a véres riport véletlen találkozásán. Hiszük, hogy az első, aki megszívlelte a tanítást, a véres fantáziájú újdondász volt...

(pont.)

Érdekes részleteket hallunk a szabadegyetemi előadásáról az atomrombolásról

Nagyvárad. Saját tud. November 26-án, csütörtökön délután 6 órakor dr. Szalay Sándor egyetemi nyilvános tanár, a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem Orvostudományi Fizikai Intézet igazgatója tart előadást az atomrombolásról. Előadásának vázlatát az emberiség örök vágya, hogy közönséges, olcsó anyagokból olyanokat állítson elő, amilyenekkel a természet csak szűkösen látta el. A középkor alchimistáinak fáradozásai, akik közönséges anyagokból aranyat akartak készíteni meddőnek bizonyultak. A kémia tanítása szerint elemi testeket nem lehet átalakítani. Az utolsó két évtized atomfizikai kutatásai azonban tudományos értelemben sikerre vezettek. Nagyon kis mennyiségben lehet atomrombolás útján elemi testeket egymásba átalakítani, sőt újabb már mintegy 300 féle olyan atomot sikerült atomrombolás útján előállítani, amilyenek a természetben egyáltalán nem fordulnak elő. Ezek többnyire bomlékonyak. Hasonlatosak a rádiumhoz, nagy energiájú sugárzást kibocsátva magukból, elbomlanak. Újabb sok millió voltos feszültségeket használnak atomrombolás céljaira és így olyan mennyiségben tudnak mesterséges rádióaktív anyagokat előállítani, hogy azok az orvostudományban, pl. a rák gyógyításánál alkalmazást találnak. E téren még nagy lehetőségek vannak. A legutóbbi években egy olyan atomrombolási folyamatot ismertek meg a kutatók, amelyik reményt nyújt arra, hogy a jövőben az atommagban rejlő óriási energiát az emberiség javára feltudják szabaddítani. Ha ez sikerülni fog, akkor az emberiség civilizációjában talán egy új korszak fog elkövetkezni, az energia korszaka, melynek jellegét az szinte korlátlan mennyiségben rendelkezésre álló atommagenergia céltudatos felhasználása fogja megadni.

Milyen sorrendben kell jelentkezni a kiskereskedőknek

Nagyvárad thj. város Közelelmezési Hivatala 9701—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Felhívom a város területén működő összes húsiparosokat, hogy az alább feltüntetett beosztás szerint folyó hó 27—30. napjain feltétlenül jelentkezzenek a városi Közelelmezési Hivatalban zeinyilvántartó könyvecskéjükkel a november havi zsirelszámolás megejtése végett.

Az elszámolás sorrendje:

November 27-én a A—G betűvel kezdődő nevek.

November 28-án a H—P betűvel kezdődő nevek.

November 30-án a R—V betűvel kezdődő nevek jelentkezzenek.

Együttal közlöm a húsiparosokkal és a fogyasztókkal, hogy ezen napon túl november havi zsirjegyek el nem fogadhatók, illetőleg be nem válthatók.

Az elszámolás elmulasztása a további sertéshús és zsirkészítésből való azonnali kizárást vonja maga után.

Nagyvárad, 1942. november 25.

Dr. Gyapay, h. polgármester.

Ujból megállapították a hentesáruk árait

6.80 pengő a legdrágább kolbász

Nagyvárad thj. város polgármestere 9610—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátásügyi minisztérium 163.800—0942. K. M. számú rendelete értelmében tudomására hozom a város közönségének az alábbiakat:

Marha- és bivalyhus felhasználásával készült hentesáruvármányok legmagasabb fogyasztói ára a következő:

füstölt egységes kolbász, fehéráru felhasználása nélkül, legfeljebb 30 százalék sertéshúsból	6.—
füstölt száraz, egységes kolbász, fehéráru felhasználása nélkül, legfeljebb 30 százalék sertéshúsból és legfeljebb 60 százalék nedvességtartalommal	6.80
másodrendű füstölt kolbász	3.70
másodrendű száraz füstölt kolbász, legfeljebb 20 százalék nedvességtartalommal	4.50
vadász, vagy nyáriszalámi, fehéráru felhasználása nélkül, legfeljebb 50 százalék sertéshúsból	5.90
párizsi, krinolin, szafaládé, legfeljebb 18 százalék nyers fehéráru felhasználásával	4.60
virslis, legfeljebb 18 százalék fehéráru felhasználásával	4.80

Az előállító üzemek a húsiparosok-

kal, nagy- és kiskereskedőkkel, vendéglátó iparosokkal és feldolgozó üzemekkel szemben egy alkalommal legalább 5 kg. hentesáru vétele esetén legfeljebb a megállapított fogyasztói árnál 14 százalékkal alacsonyabb nagybani árat számíthatnak.

Az előállító üzemek, húsiparosok, valamint nagy- és kiskereskedők által közintézmények és hadiüzemek részére történő eladás esetén legfeljebb a megállapított fogyasztói árnál 5 százalékkal alacsonyabb árat lehet felszámítani.

Kereskedők, húsiparosokkal, kiskereskedőkkel, valamint vendéglátó iparosokkal szemben legfeljebb a megállapított fogyasztói árnál 9 százalékkal alacsonyabb árat számíthatnak.

A fenti hentesáruknak közintézmények részére történő eladásánál a közintézményekkel szemben felszámítható ár a tényleges szerződési és nyugtábeljegyzetek összegével, valamint — más helyiségbe történő eladásnál — a szállítási költséggel felemelhető.

Ez a rendelet 1942. november hó 13-án lép hatályba.

Nagyvárad, 1942. november 21-én.
Dr. SOÓS s. k. polgármester

MEGNYILT Kiss János

Szent László-tér 5. szám. (Pável u. sarok)

gyapjuszövetekben
dusan felszerelt
áruraktára

Hogyan kell jelentkezni a baromfikereskedői és tojáskereskedői kijelölésre

Február 1-től csak a kijelölt kereskedők óruhatnak

Nagyvárad thj. város polgármestere 9609—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátásügyi minisztérium 112.300—1942. K. M. számú rendelete értelmében tudomására hozom a város közönségének az alábbiakat:

Baromfikereskedéssel az 1942. évi február hó 1. napjától csak kijelölt kereskedők foglalkozhatnak. A baromfi nagykereskedőket a közellátásügyi miniszter, a baromfi kiskereskedőket pedig a törvényhatóság első tisztviselője jelöli ki.

A kijelölt tojás nagy- és kiskereskedők, amennyiben üzletköriük baromfinak nagyban vagy kicsinyben árusítására kiterjed, kijelölés nélkül is árusíthatnak baromfit nagyban illetőleg kicsinyben.

A baromfi nagykereskedői kijelölés iránti kérvényt a közellátásügyi miniszterhez címezve a Magyar Baromfikivitel Egyesüléshez (Budapest, V. Vértanuk tere 1. szám) kell benyújtani.

A kijelölés iránti kérvényhez mellékelni kell:

1. hat hónapnál nem régebb keletű erkölcsi bizonyítványt;

2. a folyamodonak és — ha törvényes házasságban él — házastársának születési anyakönyvi kivonatát, továbbá a házassági anyakönyvi kivonatot eredetiben;

nyilatkozatot, melyben a folyamodonak a büntetőjogi következmények terhe alatt kijelenti, hogy saját maga, valamint — ha törvényes házasságban él — házastársa az 1939. IV. törvényekik szempontjából zsidónak tekintendő-e vagy sem;

3. megfelelő iparjogszöveget vagy annak hiteles másolatát;

4. kimutatást arról, hogy az 1941. évben hány kilogramm baromfit hozott forgalomba;

5. bevásárlóinak névsorát, azok pontos lakcímével, vagy olyan tartalmu nyilatkozatot, hogy bevásárlót nem foglalkoztat.

A Magyar Baromfikivitel Egyesülés a kijelölt baromfikereskedő bevásárlóit, valamint azt a baromfikereskedőt, aki közvetlenül a termelőtől vásárolja a baromfit, sorszámozott arcképes igazolvánnyal látja el. Az 1942. évi február hó 1. napjától kezdve baromfi vásárlásával csak az a kereskedő vagy vásárló foglalkozhat, aki ilyen igazolvánnyal rendelkezik.

A kijelölő hatóság a kijelölést bármikor visszavonhatja.

Az a baromfikereskedő, akitől a hatóság a kijelölést visszavonta, köteles a visszavonó határozat kézbesítését követő naptól számított nyolc nap alatt a

kijelölést tartalmazó határozatot, valamint a bevásárlóinak és a saját arcképes igazolványát a visszavonó hatóságnál beszoállítani.

Nagyvárad, 1942. november 21-én.
Dr. Soós István,
polgármester.

A MÁV Nagyvárad Vasutasok Köre felhívás tagjaihoz

Felkérték lapunkat az alábbi hírlíklésére:

A MÁV. nagyvárad vasutasok köre kéri tagjait, hogy a tag vagy a tag törvényes feleségének elhalálása minden esetben olyan időben közöljék az elnökséggel, hogy az egyesület zászálóval való megjelenésre az előkészületet meg lehessen tenni.

Egyben felhívjuk a Nagyváradon beosztott alkalmazottakat, a Nagyváradon lakó nyugdíjasokat és a volt régi tagok b. figyelmét arra, hogy alapszabályunk értelmében az egyesületi zászálóval csak a kör jelenleg tagjainak és azok törvényes feleségének temetésén jelenhetünk meg.

Húsiparosok jelentkezési sorrendje a zsirelszámolással

Nagyvárad thj. város polgármestere 9705—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Felhívom a város területén működő fűszer-, szatócs- és vegyeskereskedőket, hogy az alább feltüntetett beosztás szerint december hó 2, 3, 4, 5-ik napjain feltétlenül jelentkezzenek a városi Közélelmezési Hivatalban a november havi szappanelszámolás megejtése végett.

Együttal közlöm a kereskedőkkel és a fogyasztókkal, hogy ezen napon túl november havi mosószappanjegyek el nem fogadhatók, illetve be nem válthatók.

December 2-án a A—F betűvel kezdődő nevek.

December 3-án a G—L betűvel kezdődő nevek.

December 4-én a M—R betűvel kezdődő nevek.

December 5-én a S—V betűvel kezdődő nevek.

Fenti rendelkezések nem teljesítése vagy megejtése a további szappanelszámolásból való azonnali kizárást vonja maga után.

Nagyvárad, 1942. november 25.

Dr. Gyapay, h. polgármester

Megkezdte az NMK tagjai részére a burgonya elosztást

(Nagyvárad.) Lapunkban többször megemlékeztünk arról, hogy a Nemzeti Munkaközpont burgonyabeszerezést határozott el tagjai számára. Mint értesülünk mintegy 300 máza burgonyát vásároltak össze vidékről és annak beszállítása már megkezdődött.

A burgonya elosztásban elsősorban az üzemek munkásai részesülnek, az után kerül sor az egyes előjegyzett munkások kielégítésére.

Hirdessen a Magyar Lapokban

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpenztári csekk számlánk száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

FETZER JÓZSEF SZÁRVASI ES-PERES-PLÉBÁNOS KITÜNTETÉSE. Nagyvárad. Saját tud. Fetzer József pápai kamarás, esperesplébánost dr. Scheffler János püspök, nagyvárad apostoli kormányzói helynök bátormonostori címzetes apátja nevezte ki. A püspök kinevező iratában utal arra, hogy Fetzer József több mint 25 éven át vezeti a szárvasi plébániát s már 15 éve nagy szolgálatokat tesz az egyházmegyei kormányzatnak esperes-felügyelői minőségében. Fetzer József csütörtökön délelőtt tette le melleségével járó esküjét dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynök kezébe. Kitüntetése általános örömet keltett az egyházmegye papsága és hívei között.

VASÁRNAPRA HELYUKRE KERÜLNEK A SZÉKESEGYHÁZ MELLEKOLTÁRAINAK KÉPEI. Nagyvárad. Saját tud. Lapunk már beszámolt arról, hogy a Székesegyház mellékoltárainak képeit restaurálás céljából még a tavasszal Budapestre szállították. A restaurálás munkája befejeződött, a képek újra Nagyváradon vannak. Az elmúlt héten érkezett meg Nagyváradra Nikácssy Lajos festőművész is, aki a képeket restaurálta s most a visszahelyezés munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy vasárnapra valószínűleg be is fejeződnek s így vasárnap már a megújított szép művész képek fogják díszíteni a székesegyház mellékoltárait.

Tábori légiposta válaszos levelezőlapokat rendszeresítették. A postavezérség közlése szerint a repülőgépen szállítandó táboripostai levelezés karbantartása és a táboriposta szállítás rendszerességének biztosítása céljából a honvédszerkár főnöke tábori, légiposta válaszos levelezőlapokat rendszeresített. Ezek ezine világoskék és a polgári forgalomban használatos válaszos levelezőlapok beosztásával azonos. A hadművelési területen lévő előjáró parancsnokok útján egy darab ilyen válaszos levelezőlapot kapnak, azt elküldik hozzátartozójuknak, akik a válaszlapon felhasználásával válaszolhatnak. (Magy. Tud.)

MEGGYILKOLTAK EGY ANGLIKÁN PÜSPÖKÖT. Ankara. (MTI): A NTL. jelenti: A jeruzsálemi rádió jelentése szerint Graham Grown anglikán püspök gépkocsiszereccsel való áldozata lett. Utóbb azonban kiderült, hogy a püspök gyilkosság áldozata lett. Graham Grown jeruzsálemi anglikán püspök meggyilkoltatásának körülményeit nem fedti. A püspök meggyilkoltatása előtt megbeszélést folytatott a határvidék angol-amerikai hatóságával.

Tiltakozik az angol alsóház Darlen szolgálata ellen. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol alsóház több tagja, köztük a munkáspárti Dewan és a konzervatív párti Boothy, ezernél este — az angol hírszolgálat közlése szerint — indítványt nyújtott be, melyben hevesen tiltakozik a szövetségeseknek Darlen-nal való együttműködése ellen.

KORONA Filmszínházban bemutató

Filmre írta Babay József

Üzenet a Volgapartról

Pesttel egyidőben

A mai háborús idők magyar katona filmjét

Sárdy János, Tóth Julia, Bihar, Vágóné.

Jegyelővét 11 től fél 1-ig. Kedvezményes jegyek nem érvényesek, Számozott helvek

Rendbehozzák Fráter Erzsébet sírját. Nagyvárad. Saját tud. A polgármester több oldalról érkezett érdeklődésre utasította a városi kertészetet és temető gondnokságot, hogy Madách Imréné szül. Fráter Erzsébet sírját hozzák rendbe.

TÖRÖKORSZÁGBAN CSÖKKENTIK A SZEMÉLYFORGALMAT. Ankara. (MTI.) A Stefani jelenti: Törökországban különféle intézkedések történtek, hogy csökkentsék a személyforgalmat a török vasutvonalakon.

Tisztelettel felkérjük az ipartestületi szakosztály kebelébe tartozó vas- és fémipari, építőipari, faipari és festő, mázó iparosokat, hogy legsürgősebben november 30-ig bezárólag saját érdekükbe a délutáni órákban 4-6 óra között szakosztályunk irodahelyiségében jelenjenek meg. Elnökség.

IRAKBAN CSÖKKENTIK A HUSADAGOKAT. Ankara. (MTI): A Stefani jelenti: Bagdadi értesülés szerint Irakban csökkentik a húsadagokat. Irak bőséges állatállománnyal rendelkezik ugyan, de a szállítási nehézségek és a zekvirálás szükségessége tette az intézkedést.

Felhívás a vendéglátóiparosokhoz. Nagyvárad. Saját tud. A város polgármester ünnöklete alatt megtartott közellátási értekezlet folyamánként felhívjuk vendéglátóiparosokat, hogy folyó hó 28-áig (13 óra) bezárólag jelentsek be főzifa, burgonya és hagyma szükségleteiket. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy ezen bejelentéseket a valóságos helyzetnek és szükségletnek megfelelően eszközzék. Nagyvárad, 1942. november 26. Fészl. s. k. lnok. Dr. Kálás s. k. főtitkár.

HELYBENHAGYTA A KURIA EGY BESTIÁLIS GYLKOS HALÁLOS ÍTÉLETÉT. A MÖT. jelenti: A Kuria jogerőre emelte Lukács András 29 éves vámosújfalusi lakos halálos büntetését. Lukács bosszúból felkoncolta Balogh Béla 8 éves Magda leányát.

Eltemették Berchtold Lipót grófot. A MTI jelenti: Bregyn, ünnepélyes körülmények közt temették el Berchtold Lipót grófot, a Monarchia volt külügyminiszterét.

Sikerrel jár a francia munkás-fogoly-csere akció. Párizsból jelentik: MTI A Német Távirati Iroda jelenti: Compiegneba szerdán újabb különvonat érkezett francia hadifoglyokkal. — Párizsból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Bourgesből szerdán 80.000-ik francia munkás utazott el Németországba.

Nem állott Darlan mellé az ankarai francia nagykövet. Vichyből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Hivatalosan megcáfolyák azt a hírt, amely szerint Bergery ankarai francia nagykövet felajánlotta volna szolgálatait De Gaullenak.

NÉPMISSZIÓ ÉRADONY KÖZSÉGBEN. Saját tud. Lélekemelő ünnepségnek volt tanuja Éradony községe. P. Röss Bertalan kapucinus atya négy napon a lélek mélyéig ható missziós beszédeket tartott. A misszió alkalmával megáldotta a hívek áldozatkészségéből Magyarok Nagyasszonya tiszteletére épült új Mária-oltárt, temetői fészületet és a buzgó hívek által eddig annyira nélkülözött keresztúti képeket. A gyönyörű stációs képeket Takács Gyula festőművész, a község szülötte festette, örök emléket hagyva templomá iránti szeretetének. A missziós napok méltó befejezése volt az a Szent Erzsébet ünnepség, melyet a „Kálakalánykör Bartha Elvira tanítónő vezetésével rendezett, amelyen az egyházközség gondnoka, megható szavakkal közönte meg a missziós atyá fáradozását, kérve az Úr Isten áldását további munkájára, hogy beszéde nyomán sok más község is érezze meg a holdegitő Isten közelségét.

Rendeletek a Hivatalos Lapban. A MTI jelenti: A földművelésügyi miniszter rendelete értelmében a szentjános-könyvmagliszt 1943. december 31-ig kocsonyásító anyagként felhasználható. — A közellátásügyi miniszter megállapította a lótt vad legmagasabb termelői, nagykereskedői és fogyasztói árát.

December 6. megünneplése. Nagyvárad. Saját tud. Dr. Hlatky Endre városi főispán felhívással fordul a város valamennyi társadalmi egyesületéhez december 6-ának, a Kormányzó Úr nevénapjának egyöntetű megünneplésére.

A VILÁG LEGRITKÁBB HANGSZEREINEK MUZEUMA. Egy kis német városkában, Marktneukirchenben egy barokkstilusban épült régi polgári házat évekkal ezelőtt műemlékvédelem alá helyezték és megkezdték a helyreállítási munkálatokat. A háború azonban megszakította ezen munkálatokat, de az építkezés és a belső helyreállítás már olyan előrehaladott volt, hogy a napokban átadták rendeltetésének. Az épületben ugyanis egy hangszermúzeumot rendeztek be, mely az egész Birodalom leggazdagabb gyűjteményével rendelkezik. A germán agyagdobtól a plexiüvegből készült hegedűig minden hangszer megtalálható ebben az értékes gyűjteményben. A múzeum legértékesebb tárgyai a vogtvidéki hegedűk, melyek minden egyéb mesterek hegedűmodelljeitől eltérően készültek. A múzeumot még ez évben átadják a nyilvánosságnak. A hangszereket állandóan meg lehet nézni, hogy a hangszerkészítők munkájában részt vettek. A múzeum terméinek egyrésze hátraversenyek rendezésére is rendkívül alkalmas. (MNK.)

Tilos politikai célzatu levelezőlapot küldeni az arcvonaira

(MTI) Illétékes katonai helyenk közlik, hogy politikai célzatu levelezőlapokat tábori postaszámra küldeni tilos. Az ilyeneket megsemmisítik és így a rajta küldött magánközlemények sem juthatnak el a címzetthez.

Gondoskodnak a vitézek hadiárvaik neveltetéséről és elhelyezéséről. A Vitézi Rend magára vállalta egy országos mozgalom lebonyolítását, amelynek célja, hogy biztosítsa a vitézek ellátatlan hadiárvaik gondozását, neveltetését és elhelyezését. A mozgalom megalapozása céljából adatgyűjtést rendeltek ki. Az egyes Vitézi Székek ezemélyi lapok kitöltésével december 1-ig jelenteni tartoznak, hogy működési területükön hány gondozásra szoruló vitézi hadiárva van. Gondozásra szorulóknak kell tekinteni minden vitézi hadiárva, aki még nem töltötte be 18. életévét és ezen a koron felül azt is, aki testi, vagy szellemi fogyatkozás miatt magát ellátni képtelen. (Magy. Tud.)

Portugália tiltakozott Londonban légitér megsértése miatt. Madridból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Lisszaboni hír ezertint a portugál kormány Washingtonban diplomáciai lépést tett amiatt, hogy amerikai repülőgépek megsértették Portugália légitérét. Lisszabonban és egy délpórtugáliai városban két amerikai repülőgép kényserrel szállást vegerzt. A gépek legénységét internálták. Az egyik gép legénységének azonban géppel együtt sikerült elmenekülni.

Ujjajta torpedóval dolgoznak a német búvárhajók. Berlinből jelentik: Weitham amerikai tenger-nagy egyik jelentéséből állítólag kitérnek — mint a Tagesanzeiger jelenti Washingtonból, — hogy a tengelyhatalmak hadihajói, különösen pedig tengeralattjárói egy idő óta részben ujszerű torpedóval vannak felszerelve. Ez a torpedó kilövés után nem fut korlátlanul egyenes irányban, hanem egy bizonyos távolság után, ha közben nem találna célba, megfordul és visszafelé halad mind szűkebbé váló csavarmenetben, úgy hogy valósággal keresi célját. A torpedó csak azután süllyed el, ha a csavarmenet központjába érkezik, anélkül, hogy célt ért volna. (Bud. Tud.)

Fél 3-ig dolgoznak a városházán. Nagyvárad. Saját tud. A helyugyminiszter hivatalosan közölte a várossal, hogy a tisztviselők hivatalos idejét egy fél órával meghosszabbította. Dr. Soós István polgármester már ki is adta az utasítást, hogy ezentul a tisztviselők fél 3-ig maradjanak bent a hivatalukban.

Halálraítéltek egy gyujtogatót. Kecskemétről jelentik: (MTI) A törvényesek végrehajtó tanácsa halálra ítélte Pales István 47 éves nagykorú gazdasági cselédet, aki az elsőtűzés alatt felgyújtotta gazdája szalmáját.

Keresztény magyar keresztény magyarnál vásárol

Heves összetűzés volt a tárgyaláson Pápen merénylője és a törvényszék elnöke között

Istanbul. (MTI.) A Német TI jelentti: Az ankarai merénylők perének felelősségi tárgyalásán *Paolov* szovjetorosz vádlott és az elnök között több ízben heves összetűzés támadt, egyes törvényszakasok alkalmazása és értelmezése körül. A főügyész a vádlott indítványainak elutasítását indítványozta. A legközelebbi tárgyalási napot december 2-ére tűzték ki.

Nagyvárad thj. város adóhivatalától

Árverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy a nagyvárad forgalmi adóhivatalnál kimutatott forgalmi adóhátralék fejében lefoglalt és városi közraktárba beszállított ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet értelmében a 67-69. §. alapján az első árverést 1942. év december hó 9. napján délelőtt 11 órára, a második árverést 1942. év december hó 19. napján délelőtt 11 órára a városi raktárban ezennel kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.

4. A vételárát azonnal és készpénzben kell kifizetni.

Nagyvárad, 1942. év november 25-én.

Mester Mihály, s. k. végrehajtó.

Nagyvárad thj. város adóhivatalától

Árverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy a nagyvárad forgalmi adóhivatalnál kimutatott forgalmi adóhátralék fejében lefoglalt és városi közraktárba beszállított ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet értelmében a 67-69. §. alapján az első árverést 1942. év december hó 4. napján délelőtt 11 órára, a második árverést 1942. év december hó 14. napján délelőtt 11 órára, a városi raktárban ezennel kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.

4. A vételárát azonnal és készpénzben kell kifizetni.

Nagyvárad, 1942. év november 25-én.

Mester Mihály, s. k. végrehajtó.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje "MAGYAR LAPOK"-at.

Vitézi estét rendez a város és a megye Vitézi Széke

Január 9-én lesz az ünnepély, amelyen az országos törzskapitány is részt vesz

Nagyvárad. Saját tud. Bihar vármegye és Nagyvárad Vitézi Szék Társadalmi Bizottságának előkészítő bizottsága, vitéz *Nadányi János* alispán Társadalom Bizottsági elnök és vitéz *Báthory-Szűcs Sándor* ny. vezérőrnagy, székkapitány vezetésével folyó hó 22-én este fontos értekezletet tartott a Vitézi Szék helyiségében.

Napirenden szerepelt a nagyvárad vitézi várományosok második munkaszolgálati napjának munkaprogramja, valamint a járási vitézi várományosok munkaszolgálatának megszervezése. A részletes napirend megvitatása után kimondta az előkészítő bizottság, hogy az ideai hagyományos Vitézi Estét 1943. ja-

nuár hó 9-ikén este rendez meg és a részletes program kidolgozására már is utasította a Vitézi Szék kulturális és vigalmi bizottságát. A nagyszabásúnak ígérkező ezidei vitézi est rendezésével egyidejűleg vitéz *Nadányi János* alispán indítványára elhatározta egyben a bizottság, hogy ugyanazonnap délben tartja meg a Társadalmi Bizottság 1943. évi első félévi teljes ülését, amely ülésre meg fog jelenni vitéz *Magyarosi Sándor* altábornagy, vitézi törzskapitány is.

A vitézi est részletes programjára, amint annak összeállítása megtörténik, rövidesen vissza fogunk térni.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

„Búcsúkeringő” péntek estétől

Csókhaboru, az idény legmulatságosabb operett-újdoncsága csütörtökön este van ismét a színház műsorán, a bemutató előadás elsőrendű szerepcsztásában. 3 óras vidám kacagás és mosoly a nézőtérben Szenzációs táncok. Csodás kiállítás.

„Búcsúkeringő”. Strauss legszebb nagyoperettje pénteken este kerül felújításra a színházban *Daniss Győző* rendezésében. A színház igazgatósága, hogy méltó keretet adjon ennek a gyönyörű muzsikájú nagyoperettnek, csodás kiállításban hozza színre. A teljesen új díszleteket *Útő Endre* tervezte és festette. Pénteken este premier bérlet, szombaton este A-bérlet, vasárnap este bérletszünetben kerül színre a *Búcsúkeringő*.

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel a bombasikert aratott *Párisi express* című kacagató Operett-újdoncság van műsorán *filléres helyarállal*.

Előkészületben az ideai színiévd nagy szenzációja: *Nemes Rózsa*. December 9-én este Puccini: *Bo-*

hémelet című operája *Pataky Kálmán* kamara-énekes, a m. kir. Operaház tiszteleti tagjának felléptével.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön délután *ifjúsági előadás*: *Sárga csikó*.

Csütörtökön este: *Csókhaboru*.

Pénteken este: *Búcsúkeringő*, premier bérlet.

A Szigligeti színház soron következő eseményei:

December 1-én: *Nemes Rózsa*, zenés vígjáték-újdoncság premierje, *Kemény Gizi* felléptével.

December 5-én: *Diszelóadás*, *Kormányzó Urunk* névnapja alkalmából. Színrekerül: *Denevér*, *Takács Paula*, a kolozsvári Nemzeti színház operanékesnőjének felléptével.

December 9-én: *Bohémelet*, *Pataky Kálmán*nal.

December 10. 11. 12-én: *Koncert*, vígjáték-újdoncság *Taray Ferenc* felléptével és rendezésében.

Férfiruhákat, használtakat **MOLNÁR** használt ruha üzletében legjobban árulhat. Bémer-tér 1. (nyarban.) Hívásra házhoz jörek.

RÁDIÓ

PÉNTEK, NOVEMBER 27.

Budapest I.

5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.

10.15 Székesfehérvári Tűzoltózenekar.

11.15 Géczy Barnabás zenekarának műsorából.

11.40 Pályi Márton dr. orvos előadása.

12.10 Melles Béla-zenekar.

13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

14.00 Sovinszky László szalonzenekara.

15.20 A Rádiózenekar műsorából.

15.50 Detre László dr. orvos előadása.

17.00 Tabányi János jazz-együttese.

17.25 Sportközlemények.

17.35 Conservatoire zenekar

17.45 Külügyi negyedóra.

18.00 Német hallgatónknak.

18.20 Magyar népmuzsika.

19.05 Rádiózenekar.

20.00 Antik muzsika a magyar honban.

20.30 Bura Sándor cigányzenekara.

21.00 Gouth Kálmán dr. előadása IV. Béla királyról.

21.20 Szól a katonabanda.

22.10 Könnyű zene — könnyű percek.

Budapest II.

17.05 Gyorsírotanfolyam.

17.30 Az Operaház előadásának ismertetése.

17.35 Az Operaház november 22-iki matinéjének közvetítése.

19.55 Közvetítés a nagyothallók iskolájából.

20.25 Chopin Asz-dur polonaise (53. mű, zongora: Alfred Cortot).

20.35 Kovrigné Matyók Klára csevegése egy anyakéző tanfolyamról.

* Szappan megtakarításra kiválóan alkalmas a Haidekker-féle „Holló” védjegyű terpentines kéztisztítópó, a száz éves gyár kiváló szere, ami különösen az erősen beszennyezett munkáskezeket tökéletesen tisztára moszt, e célra tehát jobb, mint a szappan. A mai szappanhiány mellett egyetlen háztartásban, műhelyben, irodában sem szabad a Hollópórnak hiányozni. Csak a fekete „Hollóval” és a Haidekker névvel valódi. Minden üzletben kapható. Kereskedők részére szállítja: Haidekker Pál Gőzszappangyár r. t. Kaposvár. Ugyanott szappanok és mosószerek is megrendelhetők.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt, drágaköveket veszek. Haslinger ékszerész, Rákóczi-ut 8. szám. 369

Jó erős 37-es magasszárú női korcsolyacipőt megvételre keresek. Cím: a kiadóba kérek. 452

Jó hangú rádió, olcsón eladó. Kovács, Halász-u. 14. 378

Aranyat, ezüstöt briliánsot vásárol. Farjan ékszerész, Rákóczi-ut 8. 185

Eladó regénytár. Dr. Baditz, Miskole 152

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek. Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Jó állapotban lévő gumincsim (38-as cipőre) keresek. Cím: a kiadóba kérem.

Eladó férfi és női télikabát kis termetre, vivó sűak és mellény. Lukács György-u. 32. 449

Keveset használt közép-szuper rádiót veszek. Hagedorn János, Pavel-u. 22. 454

Eladó 60 mázsa alma, Rimanóczy-utca 5. ajtó 11. 461

Keresek mély gyermekkoscát. Cím: a kiadóba. 460

Ingatlan

Eladó kétszobás, konyhás magánház. Össitelep, Bajnok-u. 13. 373

Eladó erős ház Várad belsejében. Alkalmas gyártelepnek, gazdaságnak, — esetleg kétrészből is. Értekezni Hild-utca 23. szám. 456

Állást nyec

FÉNYKÉPESZTANULÓT, vagy tanulóleányt azonnalra fölveszek. Major György, Rákóczi-ut 13. 421

Könyvelőt, ki gépen is ír, keres azonnalra. Muhary cipőüzem. Kossuth-u. 9. 457

CIPÉSZ aljamunkásokat keres. Muhary cipőüzem, Kossuth-utca 9. 458

Perfekt vizondoláló nőt, aki manikűrözni tud, azonnal felvesz. Roszler fodrászat, Csáky-utca 10. 459

Hülönféle

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek. Jakab műszerész, Kossuth-utca 5.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje "Magyar Lapok"-ot

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád. Kiadó: Dr. Scheffler Ferenc. Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szár